

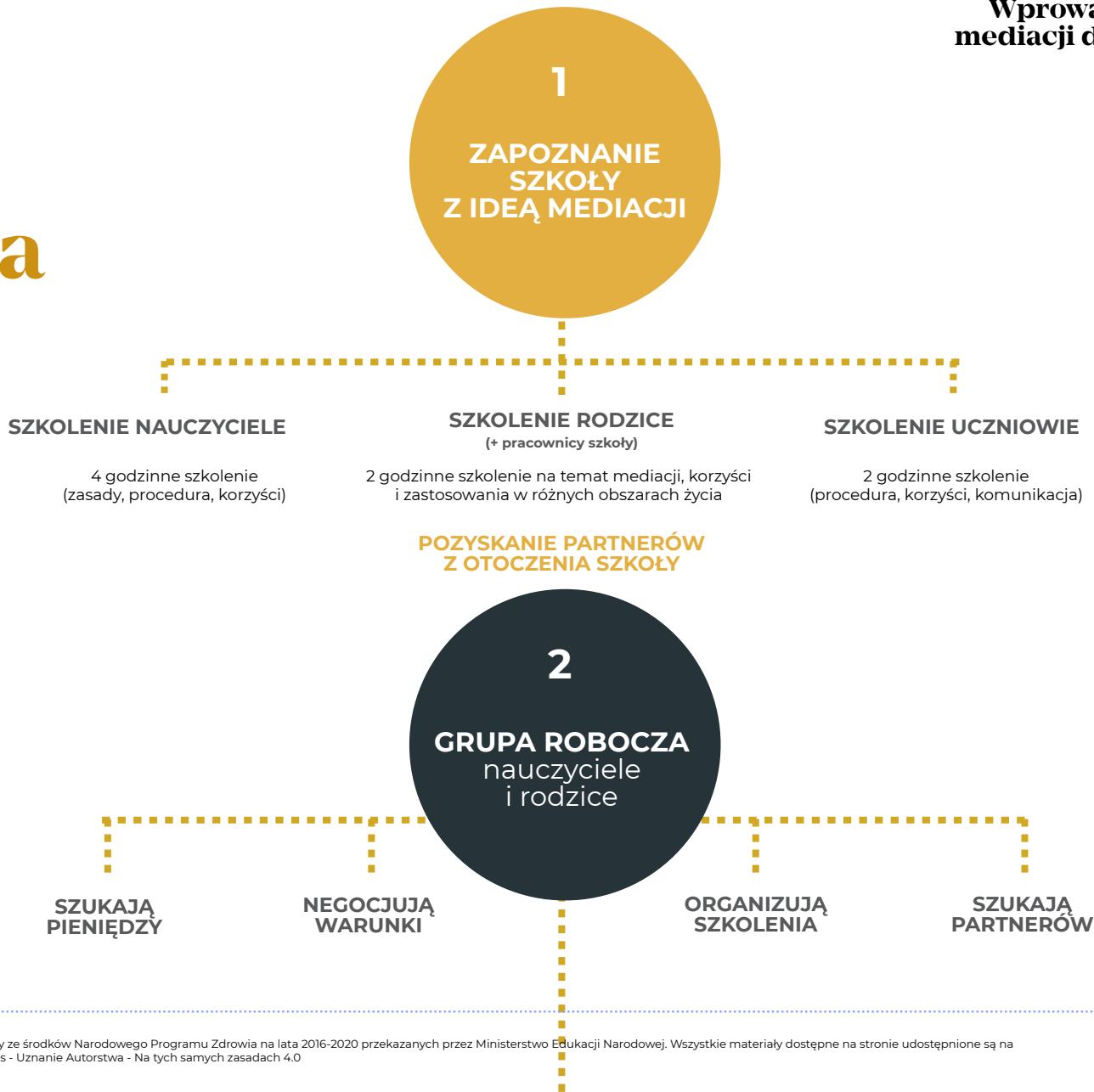
Wprowadzanie mediacji do szkół

Spis treści

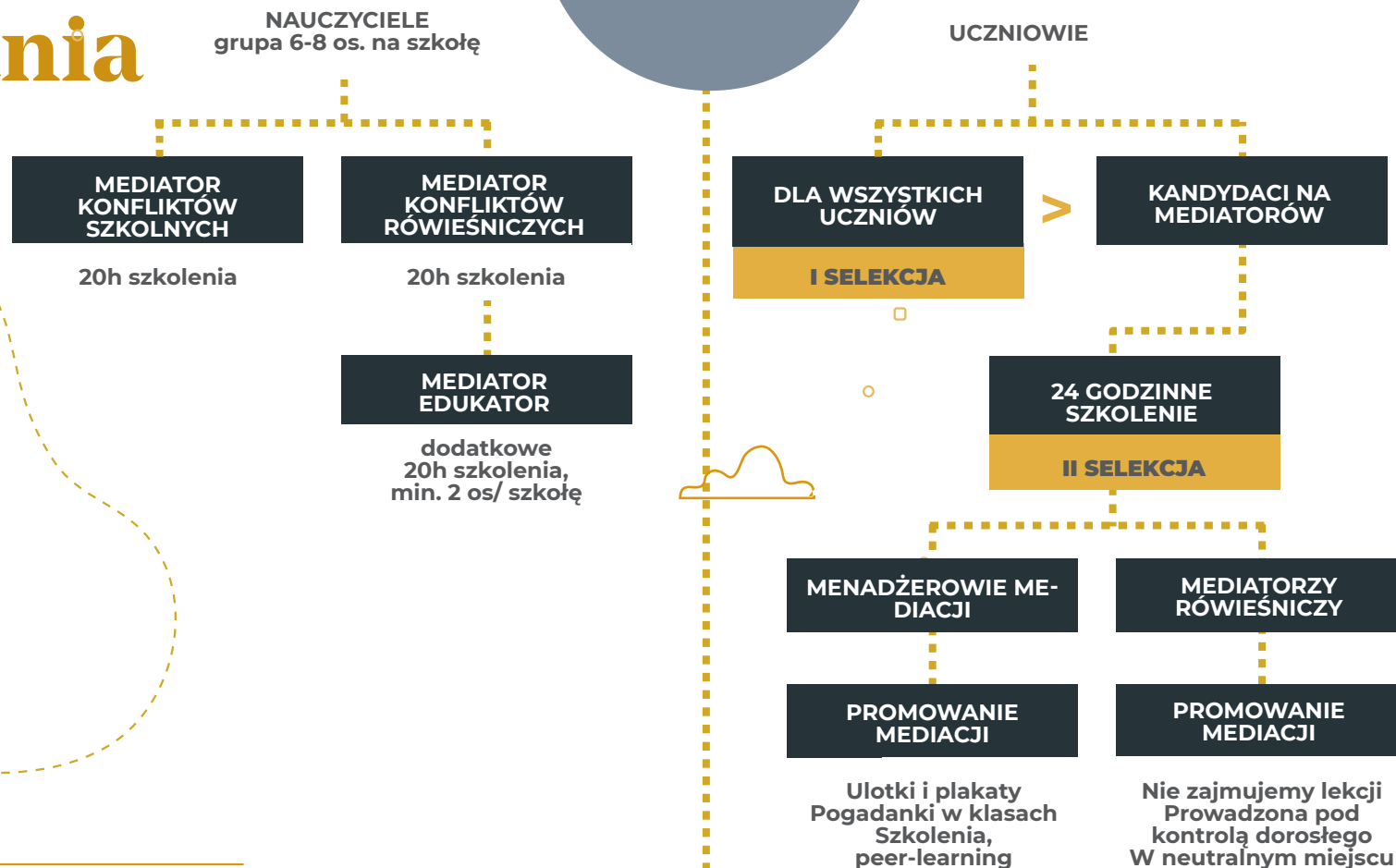
- Etapy wprowadzania
- Etapy wprowadzania krok po kroku
- Standardy
- Standardy wprowadzenia do szkół
- Cechy mediatora rówieśniczego
- Superwizja
- Program ramowy szkolenia Rady Pedagogicznej i rodziców
- Program ramowy szkolenia nauczycieli - mediatorów
- Program ramowy szkolenia mediatorów rówieśniczych

Etapy wprowadzania mediacji

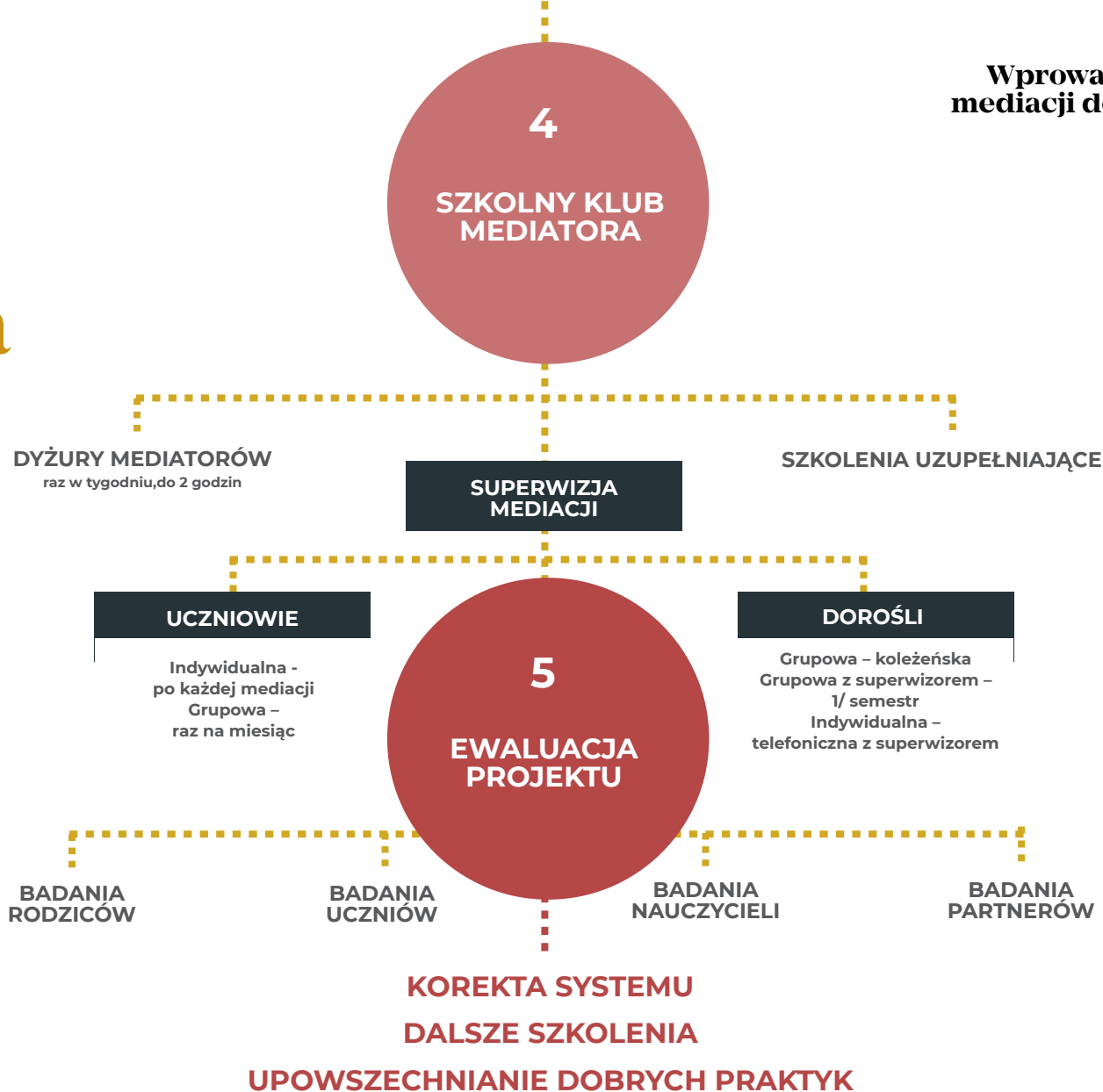

Etapy wprowadzania mediacji

Kurs rozszerzony dla nauczycieli Szkół Ponadpodstawowych

Etapy wprowadzania mediacji

Krok po kroku

KROK I

Zapoznanie szkoły z ideą mediacji:

- ➔ Przeszkolenie Rady Pedagogicznej podczas 4 godzin szkolenia (zasady mediacji, procedury mediacji, korzyści z mediacji)
- ➔ Przeszkolenie rodziców i pozostałych pracowników szkoły (2-godzinne szkolenie na temat mediacji, korzyści i zastosowania w różnych obszarach życia) ze szczególnym uwzględnieniem Rady Rodziców
- ➔ Przeszkolenie uczniów na 2-godzinnym szkoleniu (procedura mediacji, korzyści z mediacji, komunikacja)
- ➔ Pozyskanie partnerów z otoczenia szkoły w celu zbudowania sieci pomocowej, pozyskania różnego rodzaju środków na uruchomienie i prowadzenie mediacji w szkole (np. szkoły z okolicy, PPP, urzędnicy, , NGO'S (Z LISTY), SĄDY, PCPR, Policja i Straż Miejska , ODN, MOPS, INNE)

Krok po kroku

KROK II

Przygotowania organizacyjne szkoły do wprowadzenia mediacji:

- ➔ Podjęcie przez kadrę pedagogiczną decyzji o wprowadzeniu do szkolnego systemu wychowawczego mediacji, jako metody rozwiązywania konfliktów i sporów, narzędzia do obniżania poziomu agresji i przemocy, budowania poczucie bezpieczeństwa szkole.
- ➔ Wybór nauczyciela, który będzie pełnił funkcję Koordynatora d.s. Mediacji w szkole
- ➔ Stworzenie grupy roboczej złożonej z nauczycieli i rodziców. Osoby te szukają środków finansowych na wdrożenie mediacji, negocjują warunki ze sponsorami, organizują niezbędne szkolenia, szukają partnerów do współpracy (z grupy osób opisanej powyżej).

Krok po kroku

KROK III

szkolenia prowadzone przez zewnętrznych trenerów z listy rekomendowanych instytucji z doświadczeniem w prowadzeniu mediacji szkolnych.

- Skierowanie chętnych nauczycieli (w tym dyrektora lub wicedyrektora) i innych pracowników szkoły na warsztaty umiejętności mediacyjnych, jako alternatywy dla tradycyjnych metod wychowawczych.
- Przeszkolenie grupy 6-8 nauczycieli w każdej szkole, w celu pozyskania przez nich umiejętności i uprawnień do prowadzenia mediacji w szkole : 20 godzin- szkolenie dla mediatorów prowadzących mediacje rówieśnicze , 20 godzin- szkolenie dla mediatorów prowadzących mediacje szkolne z udziałem dorosłych (Udział nauczycieli, wybranych rodziców i członka dyrekcji w szkoleniu dla mediatorów oświatowych. Rodzic, w charakterze mediatora oświatowego może być ogromnym wsparciem i alternatywą dla mediacji szkolnych wtedy, gdy w mediacji zagrożona jest zasada neutralności).
- Dodatkowe szkolenie 20-godzinne dla mediatorów edukatorów (takie szkolenie powinny przejść min. 2 osoby w każdej szkole)

Krok po kroku

KROK III

szkolenia prowadzone przez zewnętrznych trenerów z listy rekomendowanych instytucji z doświadczeniem w prowadzeniu mediacji szkolnych.

➔ Przeszkolenie uczniów z zakresu wiedzy o mediacji, komunikacji i konflikcie: klasy I-III – 16h w ciągu roku , klasy IV – 16h w ciągu roku, klasy VI-VIII – 20 h w ciągu roku , Liceum - 20h w ciągu roku. Po tych szkoleniach wybieramy (pierwsza selekcja) kandydatów na mediatorów rówieśniczych (osoby które nie generują konfliktów, są akceptowani przez grupę nauczycieli i rodziców, zdrowi psychicznie). Następnie kandydaci na mediatorów rówieśniczych przechodzą 24-godzinne szkolenie pogłębiające wiedzę z zakresu komunikacji, konfliktu i mediacji. Po tym szkoleniu dokonujemy drugiej selekcji, dzieląc uczniów na mediatorów rówieśniczych (prowadzą mediacje rówieśnicze uczeń – uczeń po lekcjach, pod kontrolą dorosłego mediatora, w neutralnym przygotowanym do tego celu miejscu – pokoju mediacyjnym) i menadżerów mediacji (zajmują się przygotowaniem pod nadzorem dorosłych ulotek i plakatów, prowadzą pogadanki w klasach, pomagają przy szkoleniach, peer-learning).

Krok po kroku

KROK IV organizacja szkolnego klubu mediatora

- ➔ Stworzenie procedur niezbędnych do wprowadzenia w szkolnym systemie wychowawczym mediacji, jako narzędzia do obniżania poziomu agresji i przemocy w szkole oraz do budowania poczucia bezpieczeństwa,
- ➔ Powołanie i prowadzenie szkolnego klubu mediatora: przygotowanie pokoju mediacyjnego, pełnienie dyżurów mediatora raz w tygodniu przez 2 godziny, superwizja działań mediacyjnych i samych mediacji (w przypadku uczniów - indywidualna - po każdej mediacji oraz grupowa – raz na miesiąc. W przypadku mediatorów dorosłych - grupowa – koleżeńska w miarę potrzeb, grupowa z superwizorem – 1 na semestr, indywidualna – telefoniczna z superwizorem- doświadczony mediator spoza placówki).

Krok po kroku

KROK V ewaluacja

➔ badania uczniów, rodziców , nauczycieli oraz badania parametrów w celu korekty systemu; planowania dalszych szkoleń, upowszechnianie dobrych praktyk.

Mając na uwadze profesjonalne zorganizowanie mediacji w szkole, powinno się zadbać o stworzenie prawidłowych warunków wewnętrznych i zewnętrznych, które umożliwią fachowe i rzetelne jej przeprowadzenie.

Standardy

Standard 1

Miejsce prowadzenia mediacji rówieśniczej powinno być wydzielone neutralne pomieszczenie na terenie szkoły, gwarantujące spokój i poczucie bezpieczeństwa uczniów oraz zachowanie poufności mediacji.

Standard 2

Prowadzenie mediacji rówieśniczej nie może zakłócać organizacji pracy szkoły.

Standardy

Standard 3

Mediacja rówieśnicza, i szkolna przebiega według poniższych zasad mediacji:

- a) dobrowolność [...]
- b) poufność mediacji [...]
- c) bezstronność mediacji i mediatorów [...]
- d) neutralność [...]
- e) akceptowalność [...]
- f) szacunku [...]
- g) bezinteresowności [...]
- h) profesjonalizmu [...]
- i) w mediacjach rówieśniczych, mediacjach w konfliktach rówieśniczych i szkolnych w przypadku pojawienia się w trakcie mediacji informacji o molestowaniu, popełnieniu przestępstwa lub sytuacjach związanych z używaniem środków psychoaktywnych przez uczniów, mediator powinien o tym poinformować opiekuna SKM. Mediator ma obowiązek poinformować strony na początku mediacji o w/w ograniczeniach zasady poufności.

Standardy

Standard 4

Potrzebę przeprowadzenia mediacji rówieśniczej, mediacji w konfliktach rówieśniczych i szkolnych mogą zgłaszać: uczniowie – strony konfliktu, inni uczniowie, pracownik szkoły lub rodzic.

Standard 5

Mediację rówieśniczą, w konfliktach rówieśniczych i szkolną prowadzi dwóch media-torów, pod opieką dorosłego nauczyciela-mediatora.

Standardy

Standardy

Procedura mediacji rówieśniczej obejmuje następujące etapy:

- a) zgłoszenie sprawy do mediacji [...]
- b) wskazanie mediatorów [...]
- c) spotkania indywidualne z każdą ze stron konfliktu [...]
- d) spotkania wspólne mediatorów i stron konfliktu [...]
- e) zakończenie mediacji (spisanie ugody, protokołu z mediacji) [...]
- f) wdrożenie porozumienia [...]
- g) spotkanie superwizyjne mediatorów rówieśniczych z opiekunem SKM. [...]
- h) dokumentacja mediacyjna [...]

Standardy wprowadzenia do szkół

Standard 1

Wprowadzenie mediacji rówieśniczej, mediacji w konfliktach rówieśniczych i szkolnej do szkoły wymaga przygotowania środowiska szkolnego: kadry pedagogicznej, pracowników administracyjnych, uczniów oraz rodziców poprzez szkolenia informacyjne oraz szkolenia z zakresu mediacji.

Standard 2

wprowadzenie mediacji rówieśniczej, mediacji w konfliktach rówieśniczych i szkolnej jako istotnej metody rozwiązywania konfliktów w środowisku szkolnym wymaga zgody: dyrektora, rady Pedagogicznej, rady rodziców (rady Szkoły – jeśli została powołana) i Samorządu Uczniowskiego.

Standardy wprowadzenia do szkół

Standard 3

Wprowadzenie mediacji rówieśniczej, mediacji w konfliktach rówieśniczych i szkolnej wymaga wpisania jej do statutu szkoły/placówki oświatowej oraz do innych dokumentów wewnętrznych, na podstawie których organizowana jest praca w szkole/placówce oświatowej.

Standard 4

Konieczne jest przeprowadzenia szkoleń dla środowiska szkolnego wskazanych w standardzie 1 a przeprowadzanych zgodnie z opisem zawartym w wytycznych MEN według następujących etapów:

- a) Pierwszy etap – szkolenia informacyjne o mediacji dla pracowników szkoły i rodziców (szkolenia prowadzone przez trenera mediacji rówieśniczej)
- b) drugi etap – szkolenia dla nauczycieli – mediatorów mediacji rówieśniczych i szkolnych (szkolenia prowadzone przez trenera mediacji rówieśniczej)
- c) trzeci etap – szkolenia dla uczniów (szkolenia prowadzone przez trenera mediacji rówieśniczej i edukatora mediatorów rówieśniczych).

Standardy wprowadzenia do szkół

Standard 5

Rekomenduje się powołanie w szkołach klubów mediatorów zrzeszających media-torów rówieśniczych i mediatorów konfliktów rówieśniczych i szkolnych. Zadaniem klubów jest prowadzenie mediacji, omawianie prowadzonych mediacji między uczniami/mediatorami (supervizja), wspieranie się wzajemnie w rozwoju i dbanie o szerzenie idei rozwiązywania sporów bez przemocy wśród pozostałych uczniów danej szkoły.

Standard 6

Koordinacją działań związanych z wprowadzeniem mediacji rówieśniczej, mediacji w konfliktach rówieśniczych i szkolnej zajmuje się osoba wybrana spośród pracowników szkoły - Opiekun Szkolnego Klubu Mediatorów – mediator konfliktów rówieśniczych i edukator me-diatorów rówieśniczych, osoba koordynująca działalność mediacyjną w szkole.

Standardy wprowadzenia do szkół

Standard 7

O uruchomieniu programu mediacji rówieśniczej i szkolnej w szkole należy poinformować społeczność szkolną poprzez przeprowadzenie akcji informacyjno-promocyjnej.

Standard 8

Kandydatem na mediatora rówieśniczego powinien być uczeń cieszący się zaufaniem rówieśników, pracowników szkoły, którego wiek, samodzielność i stopień dojrzałości psychospołecznej pozwolą na zrozumienie istoty konfliktu, mediacji, punktu widzenia drugiego człowieka. Niezbędna jest również zgoda kandydata i jego rodziców oraz ukończenie szkolenia wymienionego w standardzie 4.

Standard 9

Szkoła wprowadzając mediację rówieśniczą powinna dbać o ciągłość procesu edukacji kolejnych grup mediatorów rówieśniczych, mediatorów konfliktów rówieśniczych i szkolnych.

Cechy mediatora rówieśniczego

Dobrymi kandydatami na mediatorów są:

- Uczniowie mający wysoki wyjściowy poziom kompetencji społecznych, szczególnie w zakresie komunikacji
- Dzieci cieszące się zaufaniem grupy rówieśniczej i są lubiane
- Uczniowie mający uznanie nauczycieli
- „przeźroczyste” dzieci. To uczniowie, którzy znajdują się na ogół na obrzeżach życia klasowego, przyjmując raczej pozycje obserwatora zdarzeń, ale nie są outsiderami. Takie osoby są na ogół doskonałymi analitykami szkolnej rzeczywistości - potrafią szybko i skutecznie diagnozować procesy międzyludzkie i stawiać celne hipotezy.

Cechy mediatora rówieśniczego

Złymi kandydatami na mediatorów są:

- ➔ Dzieci sparentyfikowane (czyli z takich rodzin, gdzie doszło do inwersji ról i dziecko sprawuje rolę dorosłego/opiekuna). Tego typu dzieci są często bardzo aktywne i chętnie pomagają innym.
- ➔ Dzieci z rodzin problemowych - dotkniętych uzależnieniami, traumami, niewydolnych wychowawczo, lub w trakcie silnego kryzysu (np. rozpadu małżeństwa)
- ➔ Dzieci posiadające różnego rodzaju zaburzenia - zachowania, nastroju, lękowo, lub z zakresie przetwarzania emocji
- ➔ Uczniowie generujący sami dużo konfliktów, osoby szczególnie agresywne

Suprowizja

Głównym zadaniem **SUPERWIZJI** jest stworzenie przestrzeni do refleksji dla mediatora, aby mógł on w bezpiecznej atmosferze przyglądać się swojej pracy, własnym reakcjom, obserwowaniem tego co w związku z tym dzieje się w relacji z uczestnikami mediacji i drugim mediatorem.

Suprowizja

SUPERWIZJA jest formą wsparcia i rozwoju. Wsparcie polega na wysłuchaniu za jakimi problemami spotyka się mediator - jakie ma wątpliwości dotyczące swojej pracy.

Często bywa, że mediacja jest poruszająca także dla mediatora - np. gdy dotykamy ważnych kwestii, silnych przeżyć. Czasami mediator mocno przeżywa omawiane tematy (np. miał podobne doświadczenia w przeszłości).

Tego typu doświadczenia stają się ciężarem, który pozostaje w myślach i emocjach i nie daje spokoju.

SUPERWIZJA jest okazją do zdjęcia tego typu obciążeń z mediatora. Możliwość opowiedzenia o swoich rozterkach, posłuchania jak problem widzą inni pozwala się „wygadać” i znaleźć konieczny dystans do prowadzonych spraw, skontrolować, czy sprawy, które prowadzili poza pokojem mediacyjnym (np. w ramach porad kolegi-mediatora) nie powinny wrócić do mediacji.

Superwizja

Nauczyciel, który przygląda się mediacji prowadzonej przez uczniów ma możliwość zareagowania na określone sytuacje, wsparcia lub korekty interwencji. To potraktujemy jako formę szybkiej **SUPERWIZJI**.

Mediatorzy mogą sobie udzielać wsparcia na zasadzie SUPERWIZJI koleżeńskej - posłuchać siebie nawzajem, podzielić się odczuciami i własnymi doświadczeniami.

SUPERWIZJA grupowa, to szansa na wyminę doświadczeń, uczenie się na przykładach innych mediatorów, ale także uzyskania od grupy ważnych informacji, że „wszystko idzie w dobrym kierunku”, lub „my też mamy takie problemy”.. Spotkania grupowe prowadzi doświadczony mediator superwizor.

Także nauczyciele- mediatorzy powinni być objęci **SUPERWIZJĄ**. Warto stworzyć sieć nauczycieli mediatorów z okolicy. Taka grupa może wymieniać się cennymi doświadczeniami, ale także wspólnie „rozgryzać” pojawiające się problemy.

Program ramowy szkolenia Rady Pedagogicznej i rodziców

- Sprawiedliwość karna a sprawiedliwość naprawcza
- Mediacja – rodzaje
- Korzyści z mediacji możliwe do realizacji w szkole
- Konflikt- model wg. M. Deutscha , rodzaje konfliktu
- Komunikacja- istota dobrej komunikacji
- Mediacja a konflikt, zasady i etapy mediacji
- Warunki niezbędne do wprowadzenia mediacji w szkole
- Warunki organizacyjne: regulaminy, Rada Rodziców, miejsce
- Rowadzenia mediacji, promocja mediacji
- Warunki merytoryczne: szkolenia dla nauczycieli, współpraca z ośrodkami mediacyjnymi poza szkołą, szkolenia dla uczniów –mediatorów rówieśniczych
- Rodzaje konfliktów kierowane do mediacji mediacje a stosowanie technik mediacyjnych w rozwiązywaniu konfliktów

Program ramowy szkolenia nauczycieli – mediatorów

DZIEŃ 1 8.00 – 19.00

(w tym 50 min. na przerwę obiadową, krótkie przerwy wliczone są w czas szkolenia)

- ➔ Wprowadzenie, sprawiedliwość karna a sprawiedliwość naprawcza
- ➔ Rodzaje mediacji
- ➔ Mediacja w szkole – zasady, reguły, przebieg
- ➔ Konflikt - model wg. Teutscha, koło konfliktu, rodzaje konfliktów szkolnych
- ➔ Negocjacje, typy negocjatorów, strategie negocjacyjne, symulacja negocjacji
- ➔ Komunikacja w mediacji

Program ramowy szkolenia nauczycieli – mediatorów

DZIEŃ 2 8.00 – 19.00

(w tym 50 min. na przerwę obiadową, krótkie przerwy wliczone są w czas szkolenia)

- ➔ Komunikacja – style słuchania i style komunikacji w mediacji
- ➔ Komunikacja - techniki komunikacji w mediacji
- ➔ Mediacja – monolog mediatora, jego funkcje w procesie mediacji
- ➔ Mediacja – etapy, funkcje mediatora w procesie mediacji, korzyści z mediacji
- ➔ Mediacja – posiedzenia wstępne informacyjne / symulacja mediacji
(rola stron w mediacji, zadania mediatora)
- ➔ Symulacje mediacji, umiejętność przekierowania do specjalisty.

Program ramowy szkolenia nauczycieli – mediatorów

DZIEŃ 3

8.00 – 19.00

(w tym 50 min. na przerwę obiadową, krótkie przerwy wliczone są w czas szkolenia)

- Mediacja-budowa ugody mediacyjnej,
- Symulacje mediacji uczniów z udziałem rodziców (rola i zadania stron w mediacji, umiejętność zarządzania przestrzenią przez mediatora w trakcie mediacji)
- Dokumentacja prowadzona przez mediatora – protokoły, ugody,
- Warunki niezbędne do wprowadzenia mediacji w szkole
- Szkolny Klub Mediatora
- Podsumowanie

Program ramowy szkolenia mediatorów rówieśniczych

DZIEŃ 1

8.00 – 15.25

(przerwy zgodnie z rozkładem dzwonek w szkole)

- integracja grupy
- mediacje – wprowadzenie - definicja
- rozstrzyganie a rozwiązywanie konfliktów formy działania,
- konflikt – koło konfliktu, eskalacja i unikanie eskalacji konfliktu, cykl konfliktu,
- konflikt - sposoby działania w sytuacjach konfliktów szkolnych, pozytywne strony konfliktu,
- komunikacja w konflikcie i mediacji – typy słuchaczy, typy nadawców, techniki komunikacji w mediacji,

Program ramowy szkolenia mediatorów rówieśniczych

DZIEŃ 2

8.00 – 15.25

(przerwy zgodnie z rozkładem dzwonek w szkole)

- ➔ mediacje – wprowadzenie, zasady, procedury, przebieg mediacji,
- ➔ techniki mediacji, monolog mediatora, fazy ofiary,
- ➔ symulacja mediacji – sesje wstępne - informacyjne
- ➔ techniki mediacji – spotkania na osobności, komunikacja niewerbalna w mediacji, symulacja mediacji – sesja wspólna
- ➔ symulacja mediacji, techniki mediacji, umiejętność przekierowania stron do specjalisty.